

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členiek senátu JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Jany Zemkovej PhD. v právnej veci navrhovateľa: **P., a.s.**, so sídlom D., IČO: X., zastúpený: A., *s.r.o.*, so sídlom N., IČO: X., proti odporcovi: **Mesto Banská Bystrica**, so sídlom ČSA č. 26, 975 39 Banská Bystrica, za účasti: 1/ S. P., bytom K., 2/ E. R., bytom K., 3/ Ing. D. S., bytom K., *účastníci konania 1/ až 3/ zastúpení: JUDr. A. U., bytom K., 4/ A. H., bytom K., 5/ M. U., bytom P., 6/ V., a.s.*, so sídlom M., IČO: X., o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu č. VV 53092/2009 zo dňa 06.05.2009, konajúc o odvolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24Sp/87/2009-24 zo dňa 15.10.2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24Sp/87/2009-24 zo dňa 15. októbra 2010 **p o t v r d z u j e .**

Odporca **je povinný** zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 71,92 € do tridsiatich dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd rozhodnutie odporcu č. VV 53092/2009 zo dňa 06.05.2009 zrušil podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) v spojení s § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p. a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie. Odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania na účet právneho zástupcu navrhovateľa v sume 213,12 € v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že s poukazom na ustanovenie § 4 Občianskeho zákonníka sa primárne zaoberal otázkou, ktorému štátnemu orgánu prislúcha

v danom prípade chrániť občianskoprávne vzťahy, t.j. ktorý štátny orgán je povolaný poskytnúť ochranu. V zásade platí, že ochrany sa môže každý domáhať na súde, a len v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky (článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Iný orgán než súd je len výnimočne zákonom povolaný, aby poskytol subjektom občianskoprávneho vzťahu ochranu, pričom takýmto orgánom môže byť aj obec príslušná podľa § 5 Občianskeho zákonníka, ktorá poskytne ochranu za splnenia podmienok stanovených týmto ustanovením.

Krajský súd dospel k záveru, že v danom prípade odporca prekročil rozsah svojej právomoci na úseku poskytovania ochrany s poukazom na § 5 Občianskeho zákonníka, keď napadnutým rozhodnutím uložil navrhovateľovi a ďalším spoluvlastníkom pozemku povinnosť odstrániť vysadené dreviny (prostredníctvom odborne spôsobilej osoby), t.j. keď vydal rozhodnutie na plnenie, a nie rozhodnutie predbežnej povahy. Zároveň dospel k záveru, že za daného stavu nie sú splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 5 Občianskeho zákonníka, v dôsledku vzniku sporu či došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu.

V danom prípade už vznikla sporná otázka, na vyriešenie ktorej je príslušný súd, a to či realizovaná výsadba je alebo nie je zásahom do vlastníckeho práva majiteľov garáží, vzhľadom na spôsob výsadby a druh vysadených drevín s prihliadnutím aj na to, že žiadny právny predpis v oblasti správneho práva konkrétne neurčuje podmienky výsadby drevín (vzdialenosť od stavieb a pod.). Posúdenie vplyvu výsadby na v blízkosti nachádzajúce sa stavby, ako aj možný vznik škôd je otázkou znaleckou, resp. otázkou ďalšieho dokazovania, ktorá presahuje rámec správneho konania, v ktorom by mal správny orgán poskytnúť ochranu podľa § 5 Občianskeho zákonníka.

K zrejmemu zásahu do pokojného stavu v zmysle § 5 Občianskeho zákonníka spravidla dôjde pri protiprávnom konaní. Obnovenie predošlého stavu by bolo možné spravodlivo požadovať len v prípade, pokiaľ by bolo evidentne preukázané, že zmenený stav, ktorý nastal v dôsledku nejakého konania, znamená zásah do subjektívnych občianskych práv a je v súvislosti s protiprávnym konaním porušovateľ'a, t.j. je možné takto vzniknutý stav považovať za závadný stav, ktorý nie je možné objektívne tolerovať. Avšak aj pri preukázaní takéhoto stavu, môže obec len predbežne zásah zakázať alebo uložiť aby bol obnovený predošlý stav, avšak z predbežnej povahy rozhodnutia obce vyplýva, že to nie je možné dosiahnuť uložením konkrétnej povinnosti – rozhodnutím na plnenie. Z ustanovenia § 5 Občianskeho zákonníka vyplýva, že právo domáhať sa ochrany na súde nie je rozhodnutím obce dotknuté. Právomoc obce teda nie je právomocou výlučnou a je na vôli občana, na ktorý z uvedených štátnych orgánov sa obráti, resp. či sa obráti na obidva. Rozhodnutie obce je svojou povahou predbežné, je vydávané tam, kde je zistený zrejmy zásah do pokojného stavu, a to bez akéhokoľvek väčšieho a zložitejšieho dokazovania, pričom odporca sa môže obmedziť na zistenie takéhoto zásahu a stavu. Súd, pokiaľ vo veci tiež rozhoduje, musí v konaní na základe všetkých potrebných dôkazov už skúmať existenciu uplatneného subjektívneho občianskeho práva, o ktorom občan tvrdí, že došlo k zásahu do tohto jeho

práva, ktoré môže mať povahu akéhokoľvek zásahu prejavujúce sa v tom, že je mu bránené vo výkone jeho práva, prípadne že je vo výkone svojho práva obmedzovaný. Súd teda rozhoduje z iných hľadísk ako obec, a preto obec nemôže vydať rozhodnutie na plnenie, ktorým ako v danom prípade uložila povinnosť spoluvlastníkom odstrániť vysadené dreviny odborne spôsobilou osobou v stanovenej lehote. Takéto rozhodnutie nemá predbežnú povahu predpokladajúc následné konečné riešenie, naopak rieši prípad definitívne, preto takéto rozhodnutie možno považovať za konečné. Obciam rozhodujúcim podľa § 5 Občianskeho zákonníka neprináleží vydávať rozhodnutia, ktoré nemajú predbežnú povahu a rozhodovať v prípadoch, kde vznikne sporná otázka, či došlo alebo nedošlo k zásahu do pokojného stavu. Rozhodnutia, v ktorých sa ukladá konkrétna povinnosť určitej osobe, už nemožno považovať za rozhodovanie o obnovení pokojného stavu, ale jedná sa o rozhodnutie o subjektívnych právach a povinnostiach osôb. V danom prípade odporca prekročil rozsah svojej právomoci a zasiahol do právomoci súdu, ktorý je oprávnený vydávať rozhodnutia na plnenia (§ 80 písm. b/ O.s.p., t.j. rozhodnutia o uložení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva).

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal odporca včas odvolanie. Podľa odporcu v danom prípade boli splnené všetky podmienky na poskytnutie ochrany podľa § 5 Občianskeho zákonníka a zo strany odporcu nebol prekročený rozsah právomoci podľa § 5 Občianskeho zákonníka. Správny orgán je oprávnený podľa § 5 Občianskeho zákonníka uložiť porušiteľovi pokojného stavu, aby obnovil posledný pokojný stav, čo môže byť v danom prípade uloženie povinnosti niečo konať. Odporca poukázal na § 43 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, ako podporné tvrdenie o oprávnenosti uložiť subjektu niečo konať. Predbežná povaha rozhodnutia v konaní podľa § 5 Občianskeho zákonníka znamená, že dotknuté strany sa môžu kedykoľvek domáhať ochrany práva v danej veci aj prostredníctvom súdu, a teda je nesprávny záver krajského súdu o posudzovaní rozhodnutia odporcu ako rozhodnutia, ktoré nemá povahu predbežného opatrenia.

V danom prípade pred výsadbou stromov a krov existoval pokojný stav a konaním spoluvlastníkov pozemku došlo k zásahu do pokojného stavu podľa § 5 Občianskeho zákonníka. Dôkazy predkladané navrhovateľom v konaní sa týkali právnej stránky veci, ktoré odporca nebol v rámci konania podľa § 5 Občianskeho zákonníka povinný skúmať a prihliadať na ne, napr. použitie ochrannej fólie Rootcontrol pri výsadbe, nedovolený presah nehnuteľností – garáží na cudzí pozemok, výsadba stromov a krov realizovaná certifikovanou spoločnosťou D. Samotná výsadba stromov a krov spoluvlastníkov pozemku nebola spochybniteľná a účastníkmi konania spochybnená.

Odporca na pojednávaní pred krajským súdom žiadal pri priznaní náhrady trov konania navrhovateľovi aplikovať § 150 O.s.p. Za dôvod hodný osobitného zreteľa považoval prítomnosť verejného záujmu. Účelom konania podľa § 5 Občianskeho zákonníka je poskytnúť ochranu širokému okruhu subjektov, pričom tento záujem presahuje záujem odporcu ako správneho orgánu. Osobitosť konania spočíva v skutočnosti, že hmotnoprávny

základ § 5 Občianskeho zákonníka je špeciálnym, osobitným prvkom v občianskom hmotnom práve a nástrojom obce ako správneho orgánu na poskytnutie ochrany.

Odporca navrhol, aby najvyšší súd rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24Sp/87/2009-24 zo dňa 15.10.2009 zrušil.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedol, že má za to, že správny orgán nemôže v zmysle § 5 Občianskeho zákonníka vydať rozhodnutie, ktoré obsahuje opatrenie trvalej povahy, ktoré by znemožňovalo obnoviť pôvodný stav v budúcnosti, alebo takéto obnovenie by bolo možné len s neprimeranými ťažkosťami. Vydanie rozhodnutia podľa § 5 Občianskeho zákonníka má byť rozhodnutím predbežnej povahy, avšak v danom prípade odporca vydal rozhodnutie, ktoré obsahuje opatrenie trvalej povahy, rieši vec definitívne, a to výrazným zásahom do vlastníctva navrhovateľa, bez preukázania podstatných skutočností pre rozhodnutie vo veci.

V konaní nebolo preukázané, že by došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu. V danom prípade, nejde o zrejmy zásah do pokojného stavu, nakoľko dreviny sú umiestnené na pozemku v spoluvlastníctve navrhovateľa a nezasahujú na cudzí pozemok. Zrejmy zásah musí byť taký, že je jasné a nepochybné, že ide o zásah do pokojného stavu. Zásah musí trvať alebo musí hroziť jeho opakovanie. V uvedenom prípade nedošlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu a nedôvodnú obavu, že v budúcnosti by mohlo dôjsť k poškodeniu garáží, nemožno považovať za zrejmy zásah do pokojného stavu a nie je možné sa odvolávať na § 5 Občianskeho zákonníka.

Dreviny nie sú situované v tesnej blízkosti stavebných objektov. Medzi drevinami a stavebnými objektmi je dostatočný priestor na ich optimálny rast. Návrh výsadby stromov a jeho následnú realizáciu uskutočnila profesne odborná spoločnosť D. B.B., ktorej konateľkou je odborníčka s ukončením vzdelaním záhradný architekt – Ing. B.. Pri návrhu a následnej výsadbe stromov bolo prihliadané, aby tieto neohrozili svojim vzrastom vedľa stojaci objekt radových garáží. Pri výsadbe bola do výkopu od strany základov garáží až do hĺbky 1 m zabudovaná ochranná fólia Rootcontrol, ktorá má funkciu zamedziť rastu koreňov smerom k objektu garáží. Rootcontrol sa bežne používa na ochranu koreňov stromov. Rootcontrol je osobitne vhodný na zabránenie škôd, ktoré môžu korene stromov spôsobiť. Na výsadbu boli zámerne vyberané stromy, ktorých korene sa rozvetvujú vo väčšej hĺbke súmerne a v žiadnom prípade nemôžu zasahovať do stavebných základov garáží. Uskutočnenou výsadbou stromov nemôže dôjsť k poškodeniu garáží.

Navrhovateľ navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24Sp/87/2009-24 zo dňa 15.10.2009.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní odporcu (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250l

ods. 2 O.s.p. a následne po tom, ako bolo oznámenie o vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk, vyhlásil vo veci rozsudok, ktorým potvrdil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24Sp/87/2009-24 zo dňa 15.10.2009 podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 250l ods. 2 O.s.p. ako vecne správny.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odporca rozhodnutím č. VV 53092/2009 zo dňa 06.05.2009 uložil podľa § 43 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. spoluvlastníkom nehnuteľností – pozemku parc.č. C KN X. o výmere 115 m², zast. plochy a nádvorie zapísané na LV č. X., katastrálne územie B. povinnosť vykonať opatrenia a úkony, ktorými sa obnoví pôvodný pokojný stav v súlade s § 5 Občianskeho zákonníka najneskôr do 30.06.2009, a to odstrániť vysadené dreviny (R. Acer sp. – javor sp. – 5 kusov, R. Junglas sp. – orech sp. – 2 kusy, R Tilia sp. Greenspire – lipa sp. – 3 kusy, vertikálna zeleň – všetky korene (Wisteria sinensis) odborne spôsobilou osobou, nachádzajúce sa na pozemku parc.č. C KN X., katastrálne územie B. z hranice s nehnuteľnosťou – pozemkom parc.č. C KN X., parc.č. C KN X., parc.č. C KN X., parc.č. C KN X..

Podľa § 5 Občianskeho zákonníka ak došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde.

Krajský súd správne dospel k záveru, že na poskytnutie ochrany obcou podľa § 5 Občianskeho zákonníka neboli splnené podmienky, pretože vysadenie drevín navrhovateľom ako spoluvlastníkom pozemku v blízkosti susediacich stavieb nie je zrejším zásahom do pokojného stavu. Tak ako vlastníkom pozemku má právo na ňom vysadiť dreviny, na druhej strane nesmie takouto výsadbou neoprávnene zasahovať do vlastníckeho práva iného vlastníka alebo ho nad mieru primeranú pomerom obťažovať alebo vážne ohrozovať vo výkone práv. A preto z dôvodu výskytu tejto spornej otázky, ktorú je oprávnený vyriešiť súd v občianskom súdnom konaní, nie je možné dospieť k záveru, že ide o zrejmy zásah do pokojného stavu. Taktiež je správny záver krajského súdu, že obec nemôže podľa § 5 Občianskeho zákonníka uložiť povinnosť odstrániť vysadené dreviny, pretože popri ochrane na obci podľa § 5 Občianskeho zákonníka, je možné domáhať sa ochrany aj na súde, pričom súd môže rozhodnúť ináč ako obec a v prípade odstránenia drevín z pozemku, nebolo by už možné obnoviť pôvodný stav.

Pokiaľ ide o trovy konania, najvyšší súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 212/09-26 zo dňa 10.11.2009 z ktorého vyplýva,

že priznanie náhrady trov konania len sčasti alebo nepriznanie náhrady trov konania podľa § 250k ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorému inak patrí náhrada trov konania, je len výnimkou zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania a musí ísť o celkom výnimočný prípad. Podľa názoru senátu najvyššieho súdu v prejednávanej veci nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa na nepriznanie náhrady trov konania navrhovateľovi, prípadne priznania mu náhrady trov konania len sčasti.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení § 250l ods. 2 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že priznal navrhovateľovi, ktorý mal v odvolacom konaní úspech právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Navrhovateľ si v odvolacom konaní na náhradu uplatnil trovy právneho zastúpenia vo výške 71,92 € za jeden úkon právnej služby – vyjadrenia k odvolaniu vo výške 53,49 €, režijný paušál 6,95 € a 11,48 € DPH.

Najvyšší súd zistil, že sú splnené podmienky na priznanie náhrady trov právneho zastúpenia navrhovateľovi v odvolacom konaní za jeden úkon právnej služby – vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 15.12.2009 vo výške 115,90 € a režijný paušál 6,95 €, t.j. 122,85 € + 19% DPH = 146,19 € podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 14 ods. 1 písm. c/, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom v čase vykonania právnej služby.

Najvyšší súd nepriznal navrhovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške aká by mu patrila podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z., t.j. 146,19 €, pretože vo vyčíslení trov právneho zastúpenia požadoval len 71,92 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 09. novembra 2010

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková